

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilaukshinnat Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00
Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15
TOVERITAR
Box 99, Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States
One year \$1.75 — 6 months \$1.00
IN CANADA:
One year \$2.00 — 6 months \$1.15

Toimitus:

HELMI MATTSON

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMAARA OSOTTA:

Uusia	151
Uudistuksia	42
Katkenneita	138

SOSIALISTISTEN OPETTAJAIN AMMATTILIITTO SAKSASSA

Lokakuun alkupäivinä pidettiin Cothassa Saksan ja Saksalais-itävalan sosialististen opettajain kokous, jolloin liitto päätettiin muuttaa ammattiyhdistykseksi.

Keskusteluissa osoitettiin, että opettajien asema on taloudellisesti kurja, mutta silti on niiden enemmistö vielä kansalliskiihkoista. Mutta samalla huomautettiin, että eim. Ranskan syndikaatin jäsenluokki oli sen aloitessa toimintansa 1,500 ja on se nyt kohonnut 50,000:teen, ja kehitys on myös tekevä työtä meidänkin puolestamme, sanoivat rakalaiset opettajat. Kapitalismi käy yhä pahemmaksi kuituurivohilliseksi, ja opettajien on taisteltava tätä taantumukseksi vakaan. Lopuksi kannatettiin opettajien sosialistis-pedagoogista internationales, joka valvoisi uudenikäisen opetuksen

sen asiaa. Tärkeinä pidettiin, että vanhempain neuvostot asettuisivat opettajain ammattiyhdistysten kanssa yhteyteen ja tukisivat niiden toimintaa.

Liitto tulee muiden ammattiyhdistysten lailla olemaan muodollisesti puolueeton, mutta tarkoituksena on ylläpitää luokkahenkeä ja pysyä työväen kannalla sen taistelussa.

NUORISO-INTERNATIONALE KASVAA

Ranskan sosialistinen nuorisoliitto ja Tšekko-Slovakian nuorisoliitto, jotka molemmat ovat hiljattain pitäneet kongressinsa, ovat vastalauseita liittyneet Nuoriso Internationaleen. Täten liittyy Nuoriso Internationaleen noin 40,000 uutta jäsentä. Molemmat nämä nuorisoliitot ovat pari vuotta olleet epäilevällä kannalla ja aikaisemmin vain lausuneet myötätuntoa Nuoriso Internationalelle liittymättä siihen varsinaisesti.

TULEVATKO NAISET OLEMAAN TAANTUMUKSELLISIA POLITTIKASSA

Kirj. Walter W. Liggett.

Tulevatko naiset vaikuttamaan radikaalisti valko taantumukseksi politiikkaan? Tuleeko se selkeä, että naisille myönnettiin, tai paremmin sanoen, että naiset ottivat äänioikeuden, tuomaan taantumukseksi ja häiriöitä tuottavat seuraukset? Ilman pitempiä arveluita uskallan vakuuttaa, että lopullisesti naisten äänioikeudella tulee olemaan edistykseellinen vaikutus.

Neljä vuotta kustansin sanomalehteä ja olen osallisenä poliittisessa toiminnassa valtiossa, missä naisilla oli äänioikeus. Tulin hyvin tuntemaan naisäänestäjät sekä yksilöinä, että sukupoliryhminä ja havaintoni johtivat minut siihen vakuutukseen, että naiset ovat talpuvaisia olemaan vähemmän puolueellisia ja enemmän rakentavaisia kuin miehet. Satuin olemaan osallisenä katkerassa kunnallisessa vaalitistelussa, missä oli kysymyksessä: puhtaampi hallitus, yleisverojen oikeinkäyttö ja kunnallinen omistusoikeus. Koko taistelu-

LASTEN JOULU LÖYTÄKÖÖN TIENSÄ TUHANSIIN KOTEIHIN

läpi olivat naiset parhaat kannattajamme — ja tahdon tässä haudata sen otaksunan, että "naiset äänestävät siten kuten miehensä haluavat heidän äänestämään".

Satuin olemaan lähellä äänestyspaikkaa eräänä vaalipäivänä, kun oli äänestyksessä eräs katkerimmin taisteltu kysymys. Joukko poliittisia neuvonantajia seisoi lähellä, mutta eivät nähneet minua. Joukossa oli mies, joka tunnettiin palkkakuntamme poliittiseksi poosuksi. Samalla kulki hänen vaimonsa ohl äänestyspaikalle.

Boosu puhkesi leittäväan kirousta: "Tuossa menee vaimoni äänestämään vastapuoluetta enkä voi häntä estää", valitti hän ystävilleen. Toiset vakuuttivat, että yhtä surullisesti on heidänkin asiansa tässä suhteessa. Lopulta, naisten vaikutusvalta poliitikassa tulee painumaan radikaalisen asian puolelle. Sillä, vastoin yleistä luuloa he ovat luonteeltaan radikaalisia eikä taantumukseksi.

Naiset ovat radikaalisia siksi, että he aina käyvät asiaan suoraan käsiin; he pikemmin käsittävät ne tosiasiat, mitkä miehet saavat päähänsä vasta myöhemmin elämässä monien kovien kolausten jälkeen; he näkevät, että ihmiselämä, terveys ja onni ovat tärkeimmät asiat maailmassa. Lopullisesti tulee naisilla olemaan radikaalinen vaikutusvalta poliitikassa — ja tämä selittää sen melkein vastomaisen näkökannan, joka on saattanut taantumukseksi vastustamaan naisten äänioikeutta ja myöskin saattanut radikaalit tervehdintään naisäänestäjiä rekrytointiin suureen ristiretkeen ihmiskunnan edistykseen eteen. — Suomennettu lyhennelä Suffragistista.

OSUUSTOIMINTA

Osuustoiminta estänyt elintarpeiden hintojen korottamisen etelässä.

Pacific Co-operative Leaguen presidentti E. O. F. Ames kirjoittaa The National Co-operative Newsissa matkoiltaan Etelässä seuraavaa:

Kierreltyäni kuusi viikkoa länsietelän kaupungeissa, tulini huomaamaan muutamia hyvin mielenkiintoisia asioita. Näillä mailla, erittäinkin sanniikkosuduilla, elintarpeiden hinnat yleensä olivat niin paljon korkeammalla muualla vallitsevia hintoja, että ero oli tuntuvasti huomattavissa. Mutta kulkiessa näillä seuduilla nykyään saa kuulla sekä liikemiesten että työläisten keskusteluista, että täällä ei ole hintoja viime aikoina korotettu sitä mukaa kuin muissa maan osissa. Joku vaikutin on nähtävästi ollut esteenä, että ei silloinkaan korotettu elintarpeiden hintoja kun rautatietyöläiset saivat palkan korotuksen — tapaus joka aina ennen on ollut varmana enteena hintojen kohoamiseen. Mutta nyt eivät hinnat kohoaneet kuten ennen. Rautatietyöläisetkin puhuvat tästä ja vieläpä sanovat, että joku laji elintarpeista on äskettäin halvennutkin.

Missä on vastaus kysymykseen? Siihen antavat saman vastauksen sekä kauppiat että työläiset, vaikka kumpikin ryhmä erilaisilla tunteilla asiaa katselee. Vastaus on se, että jokaisessa länsietelän kaupungissa on osuustoiminta päivän polttavimpana kysymyksenä. On joko perustettu tai ollaan puuhassa perustaa osuuskauppa. Työläiset iloitsivat siitä, että jo yksin puhuminenkin osuustoiminnasta siksi paljon pelottaa porvareita, että eivät uskalla enään korottaa elintarpeiden hintoja.

Kauppiat sanovat, että he eivät voi nykyään korottaa hintoja silloin kun haluaisivat ja kun he pitävät hinnan korotuksen

PAKINA A

Ajan kello naksuttaa hiljaisiin, tasmaan yönnein. Sekunnit kokouvat minuuteiksi, ne taas vuoroataan tunneiksi, edelleen päiviksi, kuukausiksi j. n. e. Ikuisesti vaihtuu päivä ja yö, aurinko nousee ja laskee, luonnon järjät määräykset toteutuvat erehtymättömästi. Elämän vira vie riin hiljalleen, luomakunnan kruunu, ihmisen, syyäytyy ajan virran mukana.

Elämä — tämä taistelurikas elämä — ei pysähdy hetkeäkään. Yksilöt, ihmisliitot, vaihtuvat kuten lehdet puissa ja ruoho maassa. Kellastuneen, aikansa eläneen tilalle astuu uusi, nuorekas taimi. Se taas elää aikansa, katoakseen jälleen ja antaakseen tilaa seuraavalle. Mutta elämä — se suuri kokonaisuus — jatkaa olemassaoloaan. Pimeys ja valkeus vaihtelevat luomakunnassa ja ne vaihtelevat myös ihmiselämässä.

Luomakunnassa on nyt pimeyden valta korkeimmillaan. Talvinen päivä on lyhyt, auringon valo painuu aikaisin maille.

Luonnon ilmiöiden syntyä ei ole aina tunnettu. Silloin kun ihmiskunta oli vielä kehossaan, eli lapsuus-aikansa, ei silloin ollut vielä käsitettyä luonnon eri muodostumista eikä sen laeista ja ilmiöiden alkuyistä.

Ihminen ei voinut selittää luonnon salaisuuksia.

Syntyä n. s. uskonnoita.

Alkuperäisesti merkitä eri kielissä

oleva rana religion (uskonto) sidettä. Sillä ymmärrettään, että ihminen on riippuvainen lähimmäisistä, luonnosta, avaruudesta ja että hän ei ole vapaa, vaan luonnollisilla siteillä sidottu kaikkeen olemassa olevaan.

Ihminen eli edelleen suurella tietämättömyydessä. Mielikuvitus loihitti esiin kaikellaisia kuvitelmia. Keskittiin paholaiset, noidot, aaveuskot, palveltiin puupököleitä, epäsiikioita ja eläimiä. Uskottiin, että maa on kaiken keskusta, siis ensimmäinen kakkista taivaan kappaleista. Aurinko, kuu ja tähdet sitä kiertävät j. n. e. Kaikkien kansain, mutta etenkin kreikkalaisten ja roomalaisten jumaluustarusto oli runsaan mielikuvituksen tuotetta. Lukemattomat jumalat olivat ihmishyveiden ja virheiden inhimillisiä ilmentymiä. Kateus, epäsuosio, viha, laulevaisuus, voitonhimo y. m. kaikki ajateltavissa olevat intohimot esiintyivät kreikkalaisten jumalien kesken niinkuin maailmassa elävienkin ihmisten joukossa.

Tuona etäisenä aikana, parisen tuhatta vuotta sitten, jo roomalaiset ja kreikkalaiset viisaat väittelivät syntymisen ja häviämisen kysymyksistä, kaiken olevaisen alkuperästä ja yleensä ihmiselämän tarkoituksista. Tämän aikainen uskonto oli valoisaa ja vapaata. Se suosi kauneutta ja taideetta, se suorastaan eli taisteesta ja runoudesta. Roomalaisen maailmanvallan kukistuessa muertui tämä valoisia elämää kaihoava uskonto ja sen mukana seuranneet kauneusluomat. Näille n. s. pakanavaltioiden raunioille riensi armeija, jolla maailman val-

loittamisen merkinä oli Golgatan risti.

Juudan maalla, eli Palestiinassa, syntyi ihmelapsi, josta kehittyi uuden opin perustaja, jonka nimeä on yllätetty lähes parituhatta vuotta. Hän lienee ollut aikansa etevin ilmentys, joka kirjanoppineetkin kuuntelivat. Hän sai kansan pohjakerrokset puolelleen, kun hän ankarasti tuomitsi sen ajan yläluokan yllällisen ja rappeutuneen elämän. Tämä Natsaretin profeetta oli rohkea saarnaaja, hän ei peljännyt valloituksen vihaa opettaessaan ihmisten tasa-arvoisuutta. Köyhien joukot seurasivat hänen oppiaan, kun hän säälittävästi tuomitsi rikkaiden riiston. Hän ja koko hänen oppikuntansa, köyhät ja sorretut, joutuivat vainottaviksi. Heitä kidutettiin, poltettiin, rääkättiin ja vankeudessa kiusattiin ja heidän mestarinsa kärsi, kuten kerrotaan, ristin kuoleman. Näiden julmien vainojen aikana, kun he piilivät henkipattoina katakombaissa, luolissa, peljäten valloituksen vihaa, lohduttivat nämä hurskaat kristityt toisiaan unelmilla tulevasta valtakunnasta, jossa tämän elämän kärsimykset palkitaan suurilla iloilla. Tällaisen tulevaisuuden onnen haaveilussa unohtivat kristityt kapina-ajatukseensa ja jo lopulta tyytyivät elämäänsä, työskennellen kärsivällisesti isäntiensä puolesta. Tulevaisuuden palkinto oli korvaava tämän maallisen piinan, sellaiseksi kehittyi vähitellen heidän oppinsa.

Konstantinus suuri ja älykkäät valloituksen jäsenet, neljännen vuosi-

sadan alussa, huomasivat tämän tulevaisuuden opin merkityksen ja muutivat kristinuskon valtioukkonoksi, ja muokkasivat sitä yhä paremmin palvelemaan tarkoituksiaan. Niin ollen se oppi, jota Natsaretin profeetta köyhien keskuudessa saarnasi, käännettiin palvelemaan riihtäjäluokan etuja, vaikka se alkuaan oli köyhälistön vapauden oppia.

Paljon on kristinuskon varjossa taisteltu, viatonta verta niin suuret määrät vuodatettu. Historian lehdet ovat täynnä häpeätahroja, joita uskonnon — etenkin tämän kristinopin — nimessä on aikojen kuluessa historian lehdille tarvelty. Tätä oppia on käytetty pimeyden ja tietämättömyyden palvelukseen, satoja tuhansia rovioita on palanut sen takia.

Erehdykseen historia on tavattoman pitkä.

Vasta luonnon ja ihmiselämän tutkiminen on tuonut erehdyksiin selvitystä.

Tieteellinen tutkimus on astunut lapsellisen uskon tilalle. Me emme nyt enää, sähkön ja höyryn aikakaudella, elä niin suuren tietämättömyyden ja sokeuden verhoissa. Nyt jo tietää joka pikku lapsikin, että maa kiertää akselinsa ympäri 24 tunnissa, että se kiertää auringon vuoden kuluessa, että Venus, Mars, Jupiter, Saturnus ja muut pienemmät taivaankappaleet ovat alistetussa suhteessa aurinkoon j. n. e.

Tähtitieteellisten koneiden avulla ihminen tunkeutuu avaruuden etäisiin syvyyskseen. Nyt jo voidaan laakea satoja vuosia eteenpäin auringon ja